

USTAWA

z dnia _____

o zmianie ustawy – Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty oraz

ustawy Karta Nauczyciela

Art. 1. W ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r., poz. 996, 1000, 1290, 1669, 2245, z 2019 r. poz. 534, 730, 761) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 51 w ust. 1 po pkt. 6 dodaje się pkt 6a w brzmieniu:

„6a) opracowuje programy wykorzystania środków na dofinansowanie szkoleń dla rodziców i rad rodziców wyodrębnionych w budżecie wojewody;”;

2) w art. 55 w ust. 2 dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) działanie rad rodziców i dyrektorów szkół w zakresie zgodności ich współpracy z obowiązującymi regulacjami prawnymi.”;

3) w art. 63 w ust. 12 po wyrazie „opinii” dodaje się wyrazy „rady rodziców,”;

4) w art. 64 w ust. 1 po wyrazach „organu prowadzącego,” dodaje się wyrazy „rady rodziców,”;

5) w art. 65 w ust. 1 po wyrazach „organu prowadzącego,” dodaje się wyrazy „rady rodziców,”;

6) w art. 68:

a) w ust. 1 w pkt. 4 po wyrazie „uchwały” dodaje się wyrazy „rady rodziców,”;

b) w ust. 1 w pkt. 5 po wyrazach „zaopiniowanym przez” dodaje się wyrazy „radę rodziców,”;

c) w ust. 2 wyrazy „samorządu uczniowskiego.” zastępuje się wyrazami „rady uczniów, o której mowa w art. 85 ust. 3.”;

- d) w ust. 5 w pkt. 3 po wyrazach „rady pedagogicznej” dodaje się przecinek oraz wyrazy „rady rodziców”,
- e) w ust. 6 wyraz „rodzicami” zastępuje się wyrazami „radą rodziców” oraz wyrazy „samorządem uczniowskim” zastępuje się wyrazami „radą uczniów”;
- 7) w art. 69 w ust. 5 po wyrazach „dyrektora szkoły lub placówki,” dodaje się wyrazy „rady rodziców”;
- 8) w art. 70 w ust. 1 w pkt. 1 po wyrazach „po zaopiniowaniu przez” dodaje się wyrazy „radę rodziców i”;
- 9) w art. 80:
 - a) w ust. 2 w pkt. 1 na początku zdania dodaje się „w porozumieniu z radą rodziców”,
 - b) uchyla się ust. 3;
- 10) w art. 81:
 - a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W skład rady szkoły lub placówki wchodzi, z zastrzeżeniem ust. 2, w równej liczbie:

 - 1) przedstawiciele rady pedagogicznej;
 - 2) przedstawiciele rady rodziców;
 - 3) przedstawiciele rady uczniów.”,
 - b) uchyla się ust. 3,
 - c) uchyla się ust. 4,
 - d) w ust. 6 skreśla się zdanie drugie,
 - e) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Kadencja rady szkoły trwa rok.”,
 - f) w ust. 9 po wyrazie „przedstawiciele” dodaje się wyraz „rady”,
 - g) w ust. 13 wyrazy „samorządu uczniowskiego” zastępuje się wyrazami „rady uczniów”,
 - h) w ust. 14 wyrazy „przepisy ust. 2-4” zastępuje się wyrazami „przepis ust. 2”;
- 11) w art. 82 uchyla się ust. 1;
- 12) w art. 83 w ust. 1 po wyrazach „szkołach i placówkach” dodaje się wyraz „publicznych”;
- 13) w art. 84:
 - a) w ust. 2 po pkt. 3 dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) dokonywanie raz w roku oceny współpracy dyrektora szkoły z radą rodziców i przedstawienie wyżej wymienionej opinii dyrektorowi szkoły, organowi prowadzącemu szkołę i organowi nadzoru pedagogicznego;”,

b) w ust. 2 po pkt. 4 dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) występowanie do organu sprawującego nadzór pedagogiczny nad szkołą lub placówką z wnioskiem o ocenę pracy dyrektora szkoły; wniosek ten ma dla organu charakter wiążący.”,

c) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. W szkołach i placówkach niepublicznych program wychowawczo-profilaktyczny szkoły lub placówki, o którym mowa w art. 26, ustala organ wskazany w statucie szkoły lub placówki.”;

14) w art. 85:

a) w ust. 1 po wyrazach „szkole i placówce” dodaje się wyraz „publicznej”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Samorząd jest reprezentowany przez radę uczniów.”,

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. W skład rady uczniów wchodzi:

- 1) w szkołach – po jednym przedstawicielu oddziałowych samorządów uczniowskich, wybranych w wyborach równych, tajnych i powszechnych przez uczniów danego oddziału;
- 2) w placówkach – przedstawiciele w liczbie określonej w statucie placówki, wybrani w wyborach równych, tajnych i powszechnych przez wychowanków danej placówki.
- 3) w szkołach artystycznych – przedstawiciele w liczbie określonej w statucie szkoły, wybrani w wyborach równych, tajnych i powszechnych przez uczniów danej szkoły.”,

d) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Wybory, o których mowa w ust. 4 przeprowadza się w każdym roku szkolnym we wrześniu na zajęciach z wychowawcą.”,

e) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Rada uczniów uchwała regulamin swojej działalności, w którym określa w szczególności:

- 1) wewnętrzną strukturę i tryb pracy rady;

2) szczegółowy tryb przeprowadzania wyborów do rad, o których mowa w ust. 4 pkt 1–3, oraz przedstawicieli rad oddziałowych, o których mowa w ust. 4 pkt 1, do rady uczniów odpowiednio szkoły lub placówki.”,

f) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Regulamin rady uczniów nie może być sprzeczny ze statutem szkoły lub placówki.”,

g) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Rada uczniów może przedstawiać radzie szkoły lub placówki, radzie pedagogicznej oraz dyrektorowi wnioski i opinie we wszystkich sprawach szkoły lub placówki, w szczególności dotyczących realizacji podstawowych praw uczniów, takich jak:

1) prawo do zapoznawania się z programem nauczania, z jego treścią, celem i stawianymi wymaganiami;

2) prawo do jawnej i umotywowanej oceny postępów w nauce i zachowaniu;

3) prawo do organizacji życia szkolnego, umożliwiające zachowanie właściwych proporcji między wysiłkiem szkolnym a możliwością rozwijania i zaspokajania własnych zainteresowań;

4) prawo redagowania i wydawania gazety szkolnej;

5) prawo organizowania działalności kulturalnej, oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem;

6) prawo wyboru nauczyciela pełniącego rolę opiekuna samorządu.”,

h) po ust. 8 dodaje się ust. 9 w brzmieniu:

„9. Rada uczniów w porozumieniu z dyrektorem szkoły lub placówki może podejmować działania z zakresu wolontariatu.”,

i) po ust. 9 dodaje się ust. 10 w brzmieniu:

„10. Samorząd może ze swojego składu wyłonić radę wolontariatu.”,

j) po ust. 10 dodaje się ust. 11 w brzmieniu:

„11. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, typy szkół i placówek, w których nie tworzy się samorządu uczniowskiego ze względu na konieczność stosowania w szkole lub placówce specjalnej organizacji nauki i metod pracy, a także ze względów wychowawczych, opiekuńczych i resocjalizacyjnych.”,

k) po ust. 11 dodaje się ust. 12 w brzmieniu:

„12. Rada uczniów w szkole dla dorosłych, branżowej szkole II stopnia, szkole policealnej, policealnej szkole artystycznej lub placówce kształcenia ustawicznego, w celu wspierania działalności statutowej szkoły lub placówki, może gromadzić fundusze z dobrowolnych składek i innych źródeł. Zasady wydatkowania tych funduszy określa regulamin, o którym mowa w ust. 6.”;

15) art. 87 otrzymuje brzmienie:

„Art. 87. Przepisy art. 80–83, art. 84 ust. 1–4, 6 i 7, art. 85 i art. 86 nie dotyczą szkół i placówek niepublicznych.”;

16) w art. 91:

- a) w ust. 1 wyrazy „samorządów uczniowskich” zastępuje się wyrazami „rad uczniów”,
- b) w ust. 5 po wyrazach: „rady pedagogiczne” dodaje się wyrazy „i rady rodziców”;

17) w art. 100:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Dyrektor szkoły podstawowej, szkoły ponadpodstawowej oraz szkoły artystycznej może z własnej inicjatywy lub na wniosek rady rodziców, rady szkoły, rady pedagogicznej lub rady uczniów, za zgodą odpowiednio rady rodziców i rady pedagogicznej oraz w przypadku, gdy z inicjatywą wystąpił dyrektor szkoły lub wniosku złożonego przez inny podmiot niż rada uczniów – także po uzyskaniu opinii rady uczniów, wprowadzić obowiązek noszenia przez uczniów na terenie szkoły jednolitego stroju.”,

b) w ust. 3 wyrazy „samorządu uczniowskiego” zastępuje się wyrazami „rady uczniów”;

18) w art. 106 w ust. 3 po wyrazach „w porozumieniu z” dodaje się wyrazy „radą rodziców i”;

19) w art. 108a ust. 1 wyrazy „samorządem uczniowskim” zastępuje się wyrazami „radą uczniów”.

Art. 2. W ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2018 r. poz. 1457, 1560, 1669, 2245, z 2019 r. poz. 730) wprowadza się następujące zmiany:

- 1)** w art. 90g w ust. 7 wyrazy „samorządu uczniowskiego” zastępuje się wyrazami „rady uczniów”;
- 2)** w art. 90t w ust. 1 w pkt. 2 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:
„3) szkoleń dla rad rodziców w zakresie ich praw i obowiązków na terenie szkoły lub placówki.”;

3) w art. 90u w ust. 1 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) wspieranie powstawania i realizacji regionalnych lub lokalnych programów, o których mowa w art. 90t ust. 1 pkt 3, tworzonych przez jednostki samorządu terytorialnego lub organizacje, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;”.

Art. 3. W ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2018 r. poz. 967, 2245, z 2019 r. poz. 730) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 6a:

a) w ust. 5 w pkt. 3 wyrazy „samorządu uczniowskiego” zastępuje się wyrazami „rady uczniów”,

b) w ust. 7 po wyrazach „rady szkoły” dodaje się przecinek i wyrazy „rady rodziców”;

2) w art. 7 w ust. 2 w pkt 2. po wyrazach „rady pedagogicznej” dodaje się przecinek i wyrazy „rady rodziców”.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie dnia 1 września 2019 r.

UZASADNIENIE

Projekt ustawy o zmianie ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2018 r. poz. 996, z późn. zm.), ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2018 r. poz. 1457, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela Dz.U. z 2018 r. poz. 867, z późn. zm.) dotyczy organów społecznych szkoły: rady rodziców, samorządu uczniowskiego i rady szkoły oraz zakresu ich działania.

W aktualnym stanie prawnym, wynikającym z art. 83 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, rady rodziców są jedyną reprezentacją wszystkich rodziców uczniów danej szkoły, która została wyposażona w kompetencje, umożliwiające realny wpływ na funkcjonowanie szkoły.

Należy również podkreślić, że zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół, rada rodziców jest organem szkoły wymienionym obok takich organów jak rada pedagogiczna, dyrektor szkoły i samorząd uczniowski.

Tak skonstruowane regulacje prawne miały w intencji ustawodawcy zagwarantować radom rodziców możliwość wyrażania stanowisk i opinii we wszystkich sprawach istotnych dla życia szkoły. Jednak doświadczenia ostatnich lat funkcjonowania ww. rozwiązań wskazują na potrzebę ich uszczegółowienia, co umożliwi radom rodziców przedstawianie opinii w sprawach, w których taką możliwość mają rady szkół (mimo że nie są one, w przeciwieństwie do rad rodziców, organami obligatoryjnymi szkoły), rady pedagogiczne i samorządy uczniowskie. Proponowane zmiany w art. 63 ust. 12, art. 64 ust. 1, art. 65 ust. 1, art. 68 ust. 1 pkt 4 i 5, art. 68 ust. 5 i 6, art. 69 ust. 5, art. 70 ust. 1 pkt 1, art. 80 ust. 2 pkt 1, art. 84 ust. 2 pkt 4 i 5, art. 91 ust. 5 i art. 106 ust. 3 ustawy – Prawo oświatowe oraz w art. 6a ust. 5 pkt 3, art. 6a ust. 7 i art. 7 ust. 2 pkt 2 ustawy Karta Nauczyciela powyższe sprawy dookreślają, służąc budowaniu równorzędnych, partnerskich relacji pomiędzy wszystkimi organami szkoły. Jednocześnie wprowadzona w ustawie – Prawo oświatowe w art. 81 ust. 1 zmiana trybu wyborów do rady szkoły jest logicznym następstwem obligatoryjności rad rodziców i rad uczniów, a dodany w art. 55 ust. 2 punkt 7 pozwoli kuratorom oświaty znacznie skuteczniej ocenić, w ramach nadzoru pedagogicznego, współpracę rady rodziców i dyrektora szkoły.

Zmiana zaproponowana w art. 68 ust. 6 ustawy – Prawo oświatowe ma charakter doprecyzowujący, w sposób jednoznaczny wskazuje, że dyrektor szkoły lub placówki w wykonywaniu swoich zadań współpracuje ze wszystkimi organami szkoły, czyli również z radą rodziców.

Wprowadzenie w ustawie – Prawo oświatowe w art. 51 w ust. 1 punktu 6a oraz dodanie w ustawie o systemie oświaty w art. 90t w ust. 1 punktu 3 i w art. 90u w ust. 1 punktu 3a umożliwi kuratorom oświaty, jednostkom samorządu terytorialnego, a także Radzie Ministrów tworzenie programów związanych ze szkoleniem rodziców i rad rodziców przy wykorzystaniu na ten cel środków publicznych, co pozwoli organom władzy publicznej na merytoryczną pomoc w przygotowaniu rodziców i rad rodziców do umiejętnego korzystania z zagwarantowanych im praw oraz do wypełniania związanych z tym powinności na terenie szkoły. Służyć temu będzie także wprowadzenie do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli zapisów, które będą umożliwiać publicznym ośrodkom doskonalenia nauczycieli realizowanie programów i prowadzenie szkoleń skierowanych do rodziców i rad rodziców, które będą finansowane ze środków budżetowych.

Zaproponowano kilka nowych rozwiązań w art. 85 ustawy – Prawo oświatowe, wzmacniających status samorządu uczniowskiego, będącego organem szkoły, polegających na wskazaniu rady uczniów jako reprezentanta samorządu (ust. 3), określeniu sposobu wyboru przedstawicieli uczniów do rady uczniów (art. 4), określeniu terminu wyborów, o których mowa w ust. 4 (ust. 5), określeniu, co w szczególności powinien zawierać regulamin działalności rady uczniów (art. 6). Jednocześnie dokonano niezbędnych zmian w przepisach w związku z nowelizacją tego artykułu w: art. 68 ust. 2 i 6, art. 81 ust. 9 i 13, art. 91 ust. 1, art. 100 ust. 1 i 3, art. 108a ust. 1 ustawy – Prawo oświatowe, w art. 90g ust. 7 ustawy o systemie oświaty oraz w art. 6a ust. 5 ustawy Karta Nauczyciela.

Nowelizacja art. 83 ust. 1, art. 85 ust. 1 i art. 87 ustawy – Prawo oświatowe ma na celu obligatoryjność funkcjonowania rad rodziców i samorządów uczniowskich również w szkołach i placówkach publicznych prowadzonych przez osoby prawne inne niż jednostki samorządu terytorialnego i przez osoby fizyczne, które otrzymują środki publiczne ponieważ funkcjonują one na zasadach analogicznych do szkół publicznych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego, to znaczy są ogólnodostępne i bezpłatne.